

Con chim quên tiếng hát

nguyễn quang sáng

Bà nội tôi là kho chuyện đời xưa, mỗi đêm một chuyện cho đàn cháu nội, cháu ngoại, lũ nhỏ vây quanh bà trên bộ ván ngựa gỗ giữa nhà trong ánh sáng tù mù của ngọn đèn dầu.

Chuyện này không phải là chuyện đời xưa. Chuyện của nhà mình nhưng lúc đó bà còn trẻ, tụi con chưa có, vậy cũng là *chuyện đời xưa* phải không? Đêm ấy, bà kể:

Ông tôi có nuôi một con nhồng. Con nhồng đẹp lạ lắm. Nó như một cô công chúa khoác chiếc áo choàng đen, ấy là bộ lông mượt mà của nó, từ mí mắt kéo đến cổ nó là một đường vàng hình lưỡi câu. Viền quanh cổ là một đường màu trắng, như công chúa quần qua cổ chiếc khăn bằng lông cừu, mỏ vàng và đôi chân cũng vàng. Ông tôi vốn là một thợ mộc, cho nên cái lông của nó như một cái lâu đài. Con nhồng lúc nào cũng vui tươi, nhảy nhót trong chiếc lồng lộng lẫy treo trước hiên nhà. Vừa đẹp, lại vừa biết nói, nó là niềm vui của cả xóm, không chỉ cho trẻ con mà cho cả người lớn. Thấy có người thoáng qua, nó cất tiếng: "Chào khách". Khi người dừng lại trước mặt nó, nó hỏi: "Khỏe không". Ai hỏi gì thì nó dạ. Nó bắt chước giọng ông, nó gọi bà: "Em ơi, em". Nó bắt chước giọng bà, nó gọi ông: "Anh ơi, anh". Trong nhà đang nói chuyện, bỗng chợt nghe tiếng cười, nó cười: "Khắc khắc" y như giọng cười của ông. Thỉnh thoảng nó lại cất tiếng: "Thôi, thôi thôi" nghe như lời can gián thiết tha của một cô gái.

- Khách ! - Ngồi trong nhà nghe nó nói, biết là có khách sắp vào nhà.

Người lớn hay trẻ nhỏ hàng xóm, mỗi lần đến chơi với nó cũng cho nó một trái ớt. Thò mỏ gấp trái ớt, nó mừng nó nhảy.

Trong nhà ai cũng dạy nó tiếng nói lịch sự, lễ phép. Nhưng hình như bấy nhiêu tiếng đó, nghe hoài cũng nhàm, bớt vui. Chẳng biết đứa nhỏ nào các cố dạy thêm cho nó vài tiếng chửi cục cằn: "Đồ đểu, cút, cút đi".

Ngày đầu, nghe những tiếng lạ lùng đó, bọn nhỏ vỗ tay và nó được nhiều ớt hơn mọi ngày. Nhỏ vui đã đành, người lớn cũng vui... nghe nó chửi "đồ đểu" người nghe không nghĩ là mình đểu nên chẳng ai giận, nghe nó bảo "cút, cút" người ta không cút mà cười và lại thưởng cho nó ớt ngon hơn, nhiều hơn. Nó nói riết thành quen không ai để ý nó quên tiếng hát từ lúc nào.

Bỗng một hôm có một chiếc xe hơi đậu lại trước nhà. Quan huyện từ trong xe bước ra. Một người to lớn bệ vệ trong bộ đồ tây trắng, cà vạt đỏ, giày đen. Quan huyện đến để đặt ông đóng nhái bộ salon thời Louis. Đã là quan thì phải oai quyền, trước mặt ai không chào không hỏi.

Quan huyện vào tới cửa thì con nhồng cất tiếng:

- Đồ đểu!

Quan huyện giật mình:

- Đồ đểu! Đồ đểu!

Thấy quan huyện không thưởng cho nó trái ớt, nó lại cất tiếng:

- Đồ đểu! Đồ đểu!

Quan huyện tròn tròn hai con mắt. Ông tôi thấy vậy sợ hãi, vội cúi rạp mình rước quan vào. Ông liếc nhìn bà. Hiểu ý ông, bà vội rót mời quan ngồi, rót nước mời quan uống.

Đang chào đang hỏi khách, bà bỗng nghe bên ngoài có tiếng đánh "bốp" một cái. Bà bước ra, bà thấy con chim bị ông đập vào cây cột, nát đầu. Trên thân cột còn một đốm máu bê bết, còn con nhồng thì nằm dưới đất như một miếng giẻ rách đen. Chẳng biết ông sợ hay ông giận, bà chỉ nghe ông lẩm bẩm:

- Không! Nó bảo "cút đi" thì nhà này chỉ có chết.

Thương con nhồng, bà tôi quỳ xuống trước cái xác của nó. Chẳng biết lúc ấy bà tôi đau đớn thế nào, bây giờ trong ánh đèn dầu, tôi thấy hai giọt nước mắt của bà.

Con chim chết, hết chuyện, bọn tôi có đứa thò chân xuống đất, bà đưa tay kéo lại. Và sau câu chuyện bao giờ bà cũng rút lời răn dạy:

- Cho nên, biết thì nói, không biết thì đừng nói theo lời người khác, chết oan đó, các con!
